

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYÉNEK ÉS A ZEMPLÉN-MEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLETNEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁR.
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmentelen levelek csak ismert kesztől fogadtatnak el.
Készen nem adtatna vissza.
Egyes szám ára 30 kr.
A nyilatkozás minden garandőr díja 20 kr.

HÍRDETSI DÍJ:
Hivatalos hirdetéseknel: Minden egyes sor után 1 kr.
Asonfelül bélyeg 20 kr.
Kiemelt díjazású a körrel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden 1 centiméter után 3 kr számítatik.
Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújtatik.
Hirdetést a „Zemplén” nyomdába küldendők.

Háztartásra képezítő iskolák.

— Ajánlva a mamák figyelmébe. —

Megpillantva a címet, méltán fognak tisztelt olvasóink kifejezését adni annak a kérdésnek hogyan, — hát már ilyenek is vannak? Igenis vannak, természetesen nem nálunk, hanem külföldön; éppen ezért érdeknek tartjuk ezekről az iskolákról és azok szükségességéről egy rövidke cikkben megemlékezni.

A lányok hiányos neveltetésének reformálását már jó ideje hangoztatják, de eddig minden nagyobb eredmény nélkül. Igen sok a panasz a lányok neveltetését illetően, valamint, hogy az újdonsült háziasszonyok csaknem minden gyakorlati ismeretet nélkülöznek.

A rövid időn háziasszonyokká leendő lányok tapasztalatlansága és naivitása, napjainkban is, még hálás anyagot szolgáltat a vigjátékiróknak és élclapoknak. Azok, kik saját háztartásukban hasonlót tapasztalnak, nem találnak ebben semmi mulatságosat.

A női fiatalság oly ismeretek elsajátításával is gyötörtetik, mely ismeretek magukban véve talán elismert értékkel bírnak, de melyeknek a lányok, mint leendő háziasszonyok, semmi hasznát sem veszik, sőt nekik kötelességük betöltésénél, így a háztartás vezetésénél is, akadályul szolgálnak.

Hogy ez így van, leginkább okolhatók maguk a szülők. Ugyan ők is egész jogosnak tartják a fiatal férjnek azt az óhaját, hogy képes legyen a sokféle háziteendőt elvégezni, a háztartást szabályos ütembe hozni és vezetni. Ha azonban saját leányaik neveltetéséről van szó, akkor szükségesnek tartják ezeknek úgynevezett „finomabb” neveltetéséről gondoskodni,

hogy ezzel egykor „szerencsájukat” megálaphassák.

Várakozásaikban legtöbbször csalódnak és elérik leányaik u. n. „finomabb” kiképzetése által azt, hogy elégedetlenek és a háztartásnál szükséges munkát megutálják.

Németországban és Svájcban már ezelőtt évekkel alapítottak u. n. háztartásra képezítő iskolákat, melyekben megadatik a lehetőség, kiképezni a fiatal leányokat, hogy a házvezetésben teljesen otthonosak legyenek. Ausztriában van szintén már néhány ilyen iskola. Nekünk sem elég csak panaszkodni a lányok hiányos kiképzetetéséről. Állítsunk fel minél több effajta háztartásra képezítő iskolát és adassuk serdülő leányainkat azokba is.

Ezekkel az iskolákkal hasonlóképpen vagyunk, mint az ipariskolákkal voltunk. Ezeknél az utóbbiaknál is sok időnek kellett elmúlnia addig, míg nagy hasznukról meggyőződünk. Pedig ki tagadná, hogy az ipariskolák, rövid fennállásuk óta is, igen sok hasznót hajtottak az emberiségnek. Mai napság az emberek olyanok, hogy mindent az iskolában akarnak megtanulni.

A háztartás iskoláiban a lányok részletesen, egy határozott plánum szerint, szerezhették meg mindazokat a szükséges gyakorlati ismereteket, mikre, mint leendő háziasszonyoknak, okvetetlen szükségük lesz. Hasznosabb dolgokkal alig foglalkozhatnának, mint ilyenekkel. De nemcsak ismereteket és ügyességet, hanem a kötelességről helyesebb nézetet is szerezne a férjhezmenni óhajító fiatal leányka (és melyik nem óhajtana); pedig egy háziasszonynak nehéz és felelősséggel járó, hogy úgy mondjam: hivatalt kell betöltenie; a háziszere-

cse és családi béke attól függvén, minő a kormányzás.

A menyasszonyok és fiatal asszonyok (pardon az őszinteségért) legnagyobb része úgy gondolkozik, hogy a férfi kötelessége szellemi vagy akár testi mukával a háztartáshoz minden szükségeset megkeresni. Míg ő reá, t. i. a nőre, semmi gond nem hárulhatik, addig a fiatal férfi, jogosan, abban a hitben él, hogy nem azért vállalkozott a házasságot terheinek elviselésére és nem azért áldozta fel arany szabadságát, hogy csupán felesége legyen, hanem hogy neje egy kellemes házas életet teremtsen számára és a férj által megszerzetteket okos takarékosággal használja fel.

Ha jól szervezett háztartásra képezítő iskolák létesülnének, szaporodnék a jó háziasszonyok száma, kik nemcsak igyekezének, de tudnának is oda hatni, hogy a férj nem keresné annyira az alkalmát a hazulról való eltávozásra; nem tekintené a házas életet sokszor purgatóriumnak, vagy legalább is a személyi szabadság korlátozásának, hanem egy paradicsomnak, melyben még a gyermekesítés is kellemes zeneként hallatszik.

Azt sem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy az életviszonyok javulásával az oly általánosan kedvelt „váltó-forgalom” is rendkívül megcsappanna. Egy-egy ilyen iskola létesítéséhez nem is szükségeltetik sok; nemcsak városok vagy nagyközségek alapíthatnak ilyeneket, hanem magán emberek is, mint ezt Baumgartner Adolf, a felső-austriai gazdasági egyesület titkára, csak az elmúlt évben megmutatta, ki Haa-gában állított fel egy olyan háztartásra képezítő iskolát.

Ezelőtt hat évvel sok apa és mama

T Á R C A.

A materialisták és Gonda Dezső.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Emlékezem, valamikor gimnazista koromban, az egyik tanárunk így nyilatkozott valamelyik tehetséges kollégám pályaművéről: „A fiatal ember kokettiroz a materializmussal.”

Midőn ezt a kritikát hallottam, nem láttam benne mást, mint a bizarr kifejezőmód keresését. De azóta, midőn újabb novelláiróink kötetit lapozgattam, sokszor csöngött önkénytelenül a fülembe e néhány szó s társalgás közben magam is többször hangoztattam ezt a valamikor affektálnak tartott véleményt.

Valóban, ha csak távolról is hasonlítjuk a külföldi, nagy írók tudományos alapokon épült, velős, az egyszerű valónak, a nyers anyagnak erejével ható materializmusához azt a tökéletlen, nagyhangú frázisokat és alpátoszt, érzékingerlő lerasokkal vegyített hatáslesést, mely a mi fiatalabb regényíró nemzedékünket vezérli, nem nevezhetjük el másnak, mint léha kokettirozásnak, mely pillanatnyi tetszésért küzdve, félrelöki az irodalmi elvek és jó ízlés korlátait.

A külföldön a materializmus a tudomány nyilatkozása a szépirodalom terén; a miénk, fájdalom, még koránt sincsen ezen a magaslaton. A mi íróink az anyagi valót még csak arra használják, hogy az ujnak, a szokatlannak, az érzékinek ingerével hassanak a mulatni vágyó olvasókra.

Buckle, a nagy irodalomkritikus, azt mondja egy helyen, hogy minden műnek csak annyiban van komoly bece, amennyiben hozzájárul a fizikai és szellemi lét örök törvényeinek megismeréséhez. Ezen ítélet látszat szerint lesújtja s egészen értéktelennek nyilvánítja a szépirodalmat; de ha mélyebben nyomozzuk a mondás lényegét, rá kell jönnünk, hogy *Buckle* nem tartja evel fölöslegesnek a literatura ezen ágát, hanem csak utálja leplezetten arra az új francia irányra, mely igazán szépségnek csak a valót ismeri s melyet a modern emberek reálisnak, az idealisták egyszerűen undoknak szoktak nevezni.

Nem akarok szubjektive ítéletet mondani arról az irányról, de az bizonyos, hogy ha van általában jogosultsága, ennek a jogosultságnak forrása az a cél, melyet *Buckle* akar az irodalomnak kitűzni.

Ebből a szempontból fogva föl a mi materialista íróink törekvését, megint csak el kell őket itélnünk. — Míg a nagy realisták műveikkel tudományos vagy társadalmi céloknak akarnak szolgálni, a mieink itt is csak tetszelegnek, a tudományosság magaslatát el nem érik, társadalmi irányelveik pedig nincsenek.

De nemcsak társadalmi, hanem esztetikai irányelvek nélkül is szűkölködnek a mi fiatal novelláiróink. Hiányzik belőlük az elhatározás, mely ahhoz szükséges, hogy valamelyik tendenciához végkép ragaszkodjanak.

Realistáknak vallják ugyan magukat, mert tudják, hogy ez a név újabb és újságával több reklámot teremt s több érdeklődőt szerez; de másrészt keresik annak a nagy pártnak a kegyét is, amely él-hal azon néhány rozoga, porhadó romért, amely az idealizmus fellegvárából fön-

maradt. Ennek eredménye aztán, hogy az ilyen modern, lágymeleg realizmusú novellákban a konkluzió rendesen ellenkezik a cselkvény-folyománnyal. A hős, aki a természettudománytól áthatottan kibontakozik a vallás, babona is szentimentalizmus szellemi kötelékéből, de ezt a tökéletes erkölcsi szabadságot arra használja föl, hogy valamely idealista frázisnak hódoljon s annak égíse alatt érje el az idilli boldogságot. Az ilyen kibékítő vég, amely a naturalisztikus irányu elbeszélést valamely, a valótól távolos, de nagyhangú és konvencionális kifejezés szerént magasztos eszmében konkludáltatja, nagyon tetszik az érzélgős hölgyközönségnek, de az objektív gondolkozású olvasót ez a siker élenken emlékezteti *Kisfaludy*-nk azon epigrammájára, hogy: „Gyöz a magyar s tapsra az ott fenn elég.”

A mi íróink, akiket tehát bátran nevezhetnénk álmaterialistáknak, a reális alapból, a természetben rejlő, való és egyszerű okokból kiindulva rendesen olyan okozatban konkludálnak, amely a naturalisztikus tényezőkből éppen nem következhetik s a tudomány céljait így nemcsak hogy nem támogatják, de sőt ellenkezőleg a fogékony közönséget határozottan félrevezetik és elbeszéléseikben olyan életviszonyokat tüntetnek föl, melyek nemcsak valótlanak, de illogikusok és lehetetlenek is.

Ezek a hibák jellemzik a magyar, új novella-irodalom legnagyobb és, fájdalom, legjobb részét.

Azok a novelláiróink, akik ezekben a hibákban szenvednek, még rendesen magyar életviszonyokból merítik tárgyaikat; elbeszéléseik vétenek a logika és tudományosság ellen, de bár tudományos szempontból valótlanak s bár alakjaik nincsenek husból és vérből, van bennük némi em-

Bécsben a végből tanácskoztak, hogy ugyanott építtessenek egy ilyen iskolát; azonban arra a helyes tapasztalatra jöttek, hogy egy ily iskolát legcélszerűbb valamely kisebb provincián elhelyezni, a hol van ház, pince, szőlő- és zöldséges kertek istálló és alkalmas kulturtalaj.

Vármegyénkben is nagyon elkelne egy-egy ilyen alkalmas helyre telepített iskola; mire mi, vidékiek, ép oly büszkék lehetnénk, mint pl. az ujhelyiek az ő főgimnáziumukra.

Legalkalmasabb hely lenne pedig, véleményünk szerint, e célra *O.-Liszka*, hol a fentebb elősorolt követelmények mind fokozott mértékben meg vannak.

Cs. I.

„Tegyük a népért”

(Reflexió G. J. dr. hasonló című cikk-sorozatára.)

— Két cikk. —

I.

Jól esik lelkenek az a tudat, hogy a szegény nép jövőjéért vannak mégis, habár csak kevesen, kik aggódnak. Ezek között üdvözölöm első sorban is *Gidofalvi* István dr. urat, ki hivatalos munkái közt sem sajnálta széles körű tapasztalatait, mély tudományát a nagy terheket viselő kis gazda közönség és az élet nehézségeivel erős harcot vívó nép érdekében érvényesíteni.

E lapok hasábjain már többször hangzottak fel panaszok a föld népe érdekében s többféle szempontból; a többek között én is rámutattam, bár röviden, éppen a *hitelsszövetkezetek* alakítása szempontjából; de nem oly nyíltan, a valóságnak oly megfelelő módon, mint *G. J.* ur. Cikk-sorozatának erre vonatkozó részét, annak minden sorát, minden betűjét igaznak vallom, aláírom mert nem légből kapott állítások, nem pesszimistikus világnézet szüleménye: való igazságok azok. Hanem a megalakításra vonatkozó nézeteire van egy pár szerény megjegyzésem.

G. J. ur ugyanis a lelkészekre akarja ruházni e nagy fontosságú mozgalom megindítását, mint olyanokra, kik vezérlik a népek erkölcsi tekintetben. Sőt cikksorozatából határozottan az tűnik ki, hogy a nagyfontosságú mozgalomnak az egyháztársadalom kebeléből kell szükségképpen kiindulnia.

S ha szabad megjegyznem: én, annak dacára is, hogy a lelkészeket én is a nép erkölcsi vezéreinek tartom, nem merem remélni, hogy így indítva meg ez üdvös és nagy fontosságú mozgalmat, kívánt eredményre jutnánk.

Hivatkozok *G. J.* ur Anglia és Németország papjainak ily irányú tevékenységére és ebből folyólag bizná rá a magyar papságra a *hitelsszövetkezetek* megteremtését. Azonban tudnunk kell azt, hogy amaz államokban teljesen kifejlett egyháztársadalmi viszonyok vannak, Magyarországon pedig, hogy ne említsek többet, a legtöbb felekezetet a létfenntartás nehézségeivel küzd. S míg amaz országokban, jól kifejlett egyháztársadalmi viszonyok között, az egyház hivatalnokai a tisztán erkölcsi vezérség mellett anyagi gondviselője is lehetnek a népek: addig nálunk Magyarországon

beri élet, némi helytelen felfogással párosult is merete a társadalomnak. Vétének ők az izlés főbb elvei ellen is, de az irodalmi tisztességet nem hájgák át. — Van azonban materialistáinknak egy másik veszedelmeseb neme is, Ennek a zsánernek a színtere *Páris* vagy *Monako* személyei rouék, ledérnök, és kisebb-nagyobb fajta egyéb bűnösök. — Ezeknek irodalmi szempontból legfőbb hibájuk a vak s szolgálai utánzás. De még az ilyen, az undokságig érzéki, szennyes leírások, melyek az anyagnak is csak sarával, s alakjával szeretnek foglalkozni, eredeti helyükön, a nagy francia társadalmi regényekben szükséges és logikusan összefüggő részei valamely nagy szerves egésznek: addig a mi utánzóink kikapják az ilyen jeleneteket és összefüggés, magyarázat vagy indoklás nélkül írják le pusztán önmagukért, jobban mondván a léha közönségre tett ingerlő hatásukért. A nagy francia regényben az érzéki nő bájai, az állatias undok bűnei csak motívumok; az ilyen férc-novellákban azonban ezek válnak a cselekvény vagy kép központjaivá, annélkül, hogy bármiként is hozzájárulnának a reális társadalmi élet törvényeinek és következetességének felderítéséhez.

A materializmusnak ezen torzalakjai árasztják el fiatalabb novellistáink fantáziáját, akik így a vegyes hatások alatt ingadozva, nem ábrázolják helyesen sem a valót, sem az eszményt, hanem egyszerűen a lehetetlent, nem szolgálnak sem a tudományos, sem a fantasztikus iránynak, hanem egyszerűen a léháb fajta közönség tetszésének. Ez a kokettirozás a két irányval tette tönkre sok ifjú tehetségnek irodalmi becsét; ez okozta, hogy a mi literatúránkban jelenleg a régi, a maga ne-

befolyását és tehetségét ily széles irányban nem érvényesítheti. Amennyiben az egyház saját fenntartása érdekében, anyagi tekintetben a néppel különben is összeköttetésben áll. S ha hozzá még tisztán világi érdekeket szolgáló anyagi vagyonnak állana szolgálatába, bizony elvesztené azt a nimbust, amely még ma is, körülveszi őt; s amely nimbusz segítségével, elvitáztatlanul, igen sokat használ úgy a társadalomnak, mint az államnak.

Továbbá, ha attól eltekintünk is, hogy az egyes felekezetek lelkészei, kik egy és ugyanazon községben hivataloskodnak, mint kötnék majd szövetséget egymással a közös érdek megvalósítására: de már azt figyelembe kell vennünk, ha ösmerjük az egyházi élet működését, hogy egyházi község kebelében nem létezhetik oly szövetkezet, mely az egyházi fensőbb hatóság tudta és beleegyezése nélkül jönne létre. Már pedig az egyházi fensőbb hatóság az oly mozgalmak megindításánál, melyek tisztán s első sorban világi érdekeket szolgálnak, akkor, midőn magának is megvalósítandó céljai vannak, melyek ép oly nemeseek, s a társadalomnak ép úgy üdvére válnak, mint amazok, nem érvényesítheti a maga hivatalos hatalmát.

Hiszen a magyar papság nem elégedett meg soha annyival, hogy csupán a szószékről hirdette az emberiség javát célzó eszméit! Ő tényleg is működött s működik folyton ennek megvalósításán, természetesen mindenkor szem előtt tartva első sorban a saját céljait. Felesleges is talán azokat az intézményeket elősorolnom, melyeket a r. kat. egyház tart fen. Továbbá a prot egyház sem tétlenkedik e téren. Hiszen *Belmissio* cím alatt, hogy többet ne is említsek, éppen a jelen időben fáradozik egy nemes intézmény megalakításán, mely a 'kísértetekke' harcoló nép sorát lesz hivatva enyhíteni.

Nem, nem érheti a magyar papságot a vád, mintha csak a szószékről hirdetője az üdvös eszméket. Tényleg is működik az! Így tehát, ha az egyháznak magának is vannak megvalósításra való céljai és új célok kezdeményezőjévé vonakodik lenni, talán nem neheztelhet rá a társadalom ezen vonakodásáért, ha meggondolja azt, hogy az erőnek szétforgácsolása egyik ügynek sem használ.

De eltekintve attól, hogy az egyház, illetve annak képviselője, a lelkész nem lehet egyedül kezdeményezője egy *hitelsszövetkezet* felállításának — a fenti okok miatt: — még *G. J.* ur azon nézetére van megjegyzésem, hogy az intézmény az egyes községek kebeléből induljon ki s aztán alakuljon központi *hitelsszövetkezetté*.

Ily eljárás mellett a kívánt eredmény elérve soha nem lesz Mert ha elfogadom is azt az eshetőséget, hogy az egyházi fensőbb hatóságok elfogadják is a célt megvalósítandónak, de mint-hogy egyházi törvényeinkben ilyenek megvalósítására vonatkozó intézkedések nincsenek, de nem is lehetnek, az egyház céljai megvalósításának hátrányára, mindig fognak akadni az egyes egyházközségek között olyanok, melyek jobb jövőnek reményében, maguknak is elég elintézni valójuk lévén, az ügyet halasztgatni fogják.

A kis gazda közönség és a föld népének érdeke első sorban és legkövetlenebbül a társadalom érdeke. Ez ügyet tehát egy társadalmi egyesületnek kell kezébe venni s annak kebeléből kell az egész mozgalomnak kiindulnia. Egy ily nagy fontosságú, üdvös s a meszsze jövőre

mében magasztos idealista irány már nem, az új, tudományos célzatu materializmus ellenben még nem juthatott méltó kifejezésre. — Szépirodalmunk érdekében valamennyünknek kívánnunk kell, hogy ez a vacilláns, a tehetséget ölö s az irodalom becsét megrontó áramlat ne kerítse hatalmába novellairodalmunk legújabb, ifjú munkását, *Gonda* Dezsőt.

Az *Ismerőseim* című kötetecske mutatta be a fiatal író ezen a téren, s bár az elbeszélésben sokan találtak sok gáncsolni valót, alig akadt olyan olvasója, akit ne vonzott volna a szerző irálya, minden novellájában nyilvánuló, ügyes jellemző és előadó képessége. Ügyessége nem annyira az elbeszélések szövésében, mint az egyes jellemek leírásában, az érzelmeik és pszichológiai momentumoknak szaktanulmányra és eléggé bő tapasztalatra valló kitérésében rejlik. Néhány jellemrajza ugyan épen nem ment az affektációtól, alakjai bár sokszor érzélgősek, közvetlenül ható magyaros stíljével mégis úgy tudja őket föltüntetni, mintha magából a legtermészetesebb életről, a legegyszerűbb valóból volnának véve.

Ez a közvetlenség különösen kedvesekké teszi *Gondának* a magyar életből vett alakjait.

Bár a szentimentális érzelmeket ezeknek is kissé bőven osztogatja a költő, az ő leírásuk mégis oly találó és szívehezszóló, hogy ez a kis tuzás nem rontja meg az okozott, kedvező impressziót.

De kevesebb dicséret illeti meg a szerzőnek nagyvilági s főképen francia típusait. Ezekre nézve helyesen jegyzi meg a *P. N.* kritikusa, hogy nem ismeri őket eléggé. Ezeknek a leírása már sokszor nagyon sikerületlen. Az ilyen jellemek rendszeren

kihatható intézményt csirájától fogva biztos kezek-kel kell vezetni.

S e társadalmi egyesület, szerény nézetem szerint, nem lehet más, mint az egyes vármegyékben működő *Gazdasági Egyesületek*.

Cuprum.

Vármegyei ügyek.

A vármegyei közgyűlés második napján, dec. 30-án, letárgyalt közügyek sorából főlemlítjük, hogy az 1876. 14. t. c. alapján a bábaképzés kötelezettsége kimondatván: evégből a vármegye területén lévő községek három csoportba soroztattak; azok melyeknek lélekszáma 600-nál több, alkotják az első csoportot, a 300-600 lélekszámúak a második csoportot; végre a 300-nál kevesebb lakost számláló községek a harmadik csoportot képezik. A legutóbb említett csoport községei ugynevezett *cédulás* bábakkal fognak ellátatni, ellenben az első és második csoportbeli községek kötelesek lesznek okleveles szülésznőket tartani, illetve kötelezettek a bábaképzés költségeihez az első csoportbeliek egy év alatt, a második csoportbeliek két év alatt 40-40 fttal hozzájárulni és az erre megkívántatott hitelösszeget évi költségvetéseikbe pótlólag felvenni. — A kir. belügyminis-ternek a vármegye 1892. évi közigazgatási költségvetési előirányzatát módosító leirtaa tudomásul vétetett. — A málczai körorvosi választás ellen beadott felebbezés elutasításával a választás megerősítettett. — A *Wesselenyi*-szobor gyűjtő bizottsága által küldött aláírási ívek gyűjtés-foganatosítása végett a j. főszolgabírának kiadattak. — Az erdőkezeléssel járó költségek behajtását a vármegye magára vállalhatónak nem találván, ily értelemben a kir. földmívelésügyi minis-terhez feliratot intézett. — A régi letétek végleges rendezésére vonatkozó főszámvevői vélemény elfogadásával az alispán további intézkedésekre feljogosítottatott. — A *Jó Egység* című naptár a közönség figyelmébe ajánlatott. — A kir. keresk. ügyi miniszter 15,493 számú intézményvel Zemp- lén részére megalakított állandó vármegyei köz- gazdasági bizottságba, az elnökke kinevezett *Mailáth* József gróf helyébe, taggá *Lácaay* László dr. birtokos választatott meg közfelkiáltással. — *Kerekes* Pál dr. és *Barna* Zsigmond dr. orvosi diplomái kihirdetettek. — Még több, kevésbé köz- érdekű tárgy elintézése után tárgyalattak a köz- ségek részéről benyújtott költségvetések, bírói és pénztárosi számadásokra vonatkozó és a főszám- vevő által előterjesztett határozati javaslatok, melyek elfogadásával: Homonna, Szerencs, Mád, S.-A.-Ujhely, Tokaj és Jankócz községeknek 1891 évi pótló költségvetései, továbbá a kelcei, topo- lovka, bélyi, havaji körj., Gesztely község, a-hra- boczi, leleszi, udvai körj., Tarczal, bánóczi, agárdi, n.-géresi, perbenyiki, m.-laborczi, or.-petróczyi körj. S.-Patak, Hosszuláz, legényei, viravai, nátafalusi, göröginyei, n.-kemencei körj. Tolcsva, békescsi, B.-Keresztur, B. Kisfalud, V. Ujfalu, E. Bénye, Megyaszó, Tokaj, Szerencs községek, szerencsi, szentesi, tavarnai, trauczonfalvi, sztarinai kj. Megy- aszó, Rátka, Golop, Ond községek, csanálói, alsó- bereczkii, radi, n. kövesdi, cigándi, izb.-radványi, sztropkai, h.-csebinyei körj. és Monok község 1892. évi költségvetései, — ugyezintén Homonna, málc- zai, h.-németi, ujhelyvidéki krj. R.-Bányácska, b.-olaszi krj. Monok község, b.-ujlaki krj. Gesz-

Folytatás a mellékleten.

természetellenesek s a belőlök folyó cselekmény gyakran erőltetett és következetlen.

Gondára ugyan feltűnően hatott a francia irány, de még sem tette őt igazi realistává még ezen francia tárgy rajzaiban sem. Az ő iránya még itt is az eszményihez hajlik, vezérgondolatai itt is idealisztikus jellegűek. De hatott rá a francia materialisták előadasmódja, a rémjelenetek hatásos kitérésa és rikitó kiszinezése, az érzéki momentumok ingerlő leírása s az anyaginak nyers bemutatása. Órá is hatott tehát a materializmus, de az a hatás róla nem juthatott el az eszméig, — megakadt a külső alakon s az előadáson. Ennek a hatásnak lett áldozatává az *Ismerőseim* francia tárgy elbeszéléseiben *Gondának* nemcsak termé- szetes, magyaros irálya, s ennek a káros hatásnak eredményét teszik a párizsi élet undokságaiból vett olyan leírásai, melyek sem a költőnek, sem irodal- munknak természetével nem egyeznek meg s csak rontják a költő irányának egységét s szellemének összhangját.

A *Révai ur*-nak eszményi törekvéseiben és a valóval és lehetővel megegyező alakja mellett csak ronthatják a kedvező hatást a francia rouék, a morfinisták, a morquebeli rémjelenetek, melyek az undorítóig terjedő anyagiasságuk dacára is termé- szetellenesek és tulcsigázottak, s itt csak azon reményemnek adhatok kifejezést, hogy a tehete- ges fiatal író maga is meg fog győződni annak az iránynak idétlenségéről s nem lesz áldozatává annak a kokettirozásnak, melynek már annyi te- hetség lett rabjává s mely már annyi derék ifjú erőt rabolt el a mi serdülő irodalmunktól.

Z. Moscovitz Iván.

tely, papinai krj. Ond község, T.-Szada, Erdő-Bénye, a hrabóczi krj. butkai krj. Kir.-Helmeccz, T.-Lucz, a-bereczki; krj. h-csebinyei krj. v. csemernyei krj. girincsi krj. ondi krj. ladmóczy krj. Tállya, sztrópkói krj. girincsi perbenyiki krj. Varannó, trauczonfalvi krj. N.-Mihály, pazdicsi, n. kövesdi krj. topolovkai krj. H. Kakk község, t.-terebesi krj. M.-Zombor község, rákóczi krj. Mád, visnyói krj. n. dobrai krj. göröginyei krj. csanálósi krj. bánóczi krj. varannai krj. — törvényhatóságilag jóváhagyattak. — Ezek során a közgyűlés esteli öt órákor az elnök főispán ömeltősága megéljenzésével véget ért.

A közigazgatási bizottság f. hó 13-án tartja rendes ülését,

Képviselő választási mozgalmak. Az o-lisszakai kerület szabadelvű választói, írja tudósítónk, Liszkan f. hó 3-án tartották jelölt értekezletüket. Az értekezlet, melyet *Mecner Gyula*, m.-hotykai birtokos hívott össze, igen látogatott volt. A kerülethez tartozó községek közönségét 5-600 főnyi választó képviselte. D. u. 2^{1/2} órákor jelent meg a választó polgárság körében *Mecner Gyula*, értekezleti elnök, *Waldott Frigyes br.*, *Hammersberg Jenő*, *Bogyay Zsigmond*, *Rimaszombati Pál*, *Szabó Zsigmond ifj.*, *Várnai Ármin*, *Csaps József*, *Zombory Géza* társaságában a nagyvendéglő udvarán, hol a termékből kiszorulva, több száz főre menő közönség szorongott. *Mecner Gyula* a választó polgárság értekezletét lelkes és hazafias beszéddel megnyitván, felkérte a jelen volt községek bizalmiférfiit, hogy képviselőjelöltet nevezzenek és ajánljanak, — mire *Szabó Zsigmond*, ugy a maga, mint elvtársai nevében *Molnár Béla dr.*-t kiáltotta ki a választókerület képviselőjelöltjévé. A választó polgárság hatalmas éljenzéssel adott kifejezést helyeslésének. Erre *Rimaszombati Pál* elnöksége alatt küldöttséget alakítottak, hogy az értekezlet határozatát a kerületnek közkedveltőségű jelöltjével tudassák és ötlet a választó polgárság körében való szives megjelenésre, egyszerűen a program-beszéd megtartására fölkérjék. Mig a deputások küldetésükben jártak, az alatt a polgárság is felkerelkedt s folytonosan éljenezve, tommott sorokban járult a jelölt szállására, — azután díszmenetet formálva, élén jelöltjével, szakadatlan éljenzések közt érkezett vissza az értekezlet színterére. — *Molnár Béla dr.*, most már a kerületnek szabadelvű párti képviselője, a számára készített emelvényre lépve, mindenek előtt hálás köszönetét fejezte ki a megítisztelő bizalomért, — azután elmondotta nagy hatást keltő program-beszédét, abbeli szilárd meggyőződésének adván kifejezést, hogy csakis a szabadelvű párt s annak vezérférfiai képesek, a megkezdett alapon tovább építve, hazánkat a mai kor színvonalán álló, szerves egészet képező, erős nemzeti állammá tenni s ezáltal fenállását biztosítani. Süri éljenzésekkel kísért beszédét így végezte: „Őszinte lelkesedéssel fogom szolgálni hazámat és pártom ügyét; hű öre leszek alkotmányos szabadságunknak és tölem telhetőleg igyekezni fogok, hogy nemcsak minden egyes község, de minden egyes ember jogos igényei kielégíttessenek.“ — A körül állók gratuláltak a hatásos program-beszédhez; az emelvény körül pedig nagy tolongás támadt, mert minden jelen volt közel akart jutni kandidáltjához, hogy azt az alkotmányos szép frigyét, mely a polgárság és választottja között ilyformán szövődött, egy-egy kézzorítással tanúsítsa. Egy jó negyed órába telt, mikor a folytonos éljenzések után az elnök ismét szóhoz juthatott s az értekezletet, *Molnár Béla dr.* és a kerület eljegyzésének örömmünepét, lelkes felkiáltások közt befejeztetnek nyilvánította. — A jelölt értekezlet és a választó közönség szétoszlása után *Rimaszombati Pál* házánál, *Mecner Gyula* pártelnök vezetése mellett, szűkebb körű értekezletre gyűlekeztek a községek bizalmi férfiai, ahol megalakították a párt végrehajtó bizottságát, s minden intézkedést megtettek a választás előkészületeihez. — *E.-Bényéről* írják: *Molnár Béla dr.* az ó-lisszakai kerület szabadelvű képviselőjelöltje, f. hó 5-én mutatta be magát községünkben, hol a választó polgárság a legmelegebb „isten hozott“-al köszöntötte, a legigazabb lelkesedéssel vette körül és biztosította tántoríthatatlan ragaszkodásáról. Mikor esteledni kezdett „falusi faklyákkal“ (értve gyertyákkal) világítva, hazafias dalok zengedezése mellett, kört formálva nagy csapatban helyezkedett el a választó polgárság, hogy szeretett képviselőjelöltjét, ki a szívek érzését az első találkozással meghódította, üdvözölje. Nagysokára és nehezen lehetett a választó polgárokkal elhitetni, hogy a képviselőjelölt már tovább utazott és csak avval lehetett megnyugtanni, hogy a legközelebbi vasárnap ismét körükbe érkezik. Végre belátja a szegény nép is, végzi tudósítónk, hogy olyan képviselőt kell választani, ki a kerületet szereti, és a kerület érdekeit szíven viseli. *Sarospatakról* írják: A pataki önálló polgárság még eddig soha nem tapasztalt módon tömörül *Molnár Béla dr.* zászlai alá, ugyszintén az iparos és kereskedő eleméből is mindazok, kik a pataki főiskolával nem állanak üzleti összeköttetés-

ben. *Molnár* hivei Hotykán, Trauczonban, Józseffalván és Petrahón is szépen szaporodnak. — A *Kun Béla* zászlai alá sorakozó független és 48-as érzelmi választó közönség O.-Liszkan ma tartja meg értekezletét. — A *nagymihályi választó kerület* *Balogh Géza*nak ujjában lendő megválasztása érdekében. *pártiszínezet* nélkül, N. Mihályban a múlt hó 28-án tartotta kijelölt értekezletét, melyen igen számosan jelentek meg. Értekezleti elnökké *Sztáray Antal* grótot választották, ki is megnyitó beszédében kiemelve a közóhajként nyilvánuló béke elérésének szükségességét, *Balogh Géza*t, kinek a mai napon megtartott beszámolóját is böles mérséklet és hazafias intenciók jellemzik, ajánlotta a választó kerület jelöltjéül. *Nyomárkay Hugó* kácsándi birtokos kijelentése után, hogy a kifejezett bizalom csak a *Balogh Géza* jól ösmert személyének szól, egyhangulag hozott határozattal kimondották, hogy a kerület képviselőjeül *Balogh Géza*t jelölik. A további teendőkre nézve megalakítottak a 100 tagu központi végrehajtó bizottságot és megválasztották a vezető bizalmi férfiakat, kiknek feladata lesz államba venni a *Balogh Géza* jelöltsége mellett állást foglaló választókat s minél többeket megnyerni a *bekeapártnak*. — A *királyhelmecczi kerület* polgárai Helmecczen f. hó 7-én, *Mailath József* gróf elnöklété alatt gyűltek össze, hogy a küszöbön álló képviselő választásokra szervezkedjenek és a kijelölés iránt megállapodásra jussanak. Az értekezlet egyhangulag kimondta, hogy eddig követett politikai hitvallásához hű marad, s az országos nemzeti párt zászlaja alatt fog küzdeni elveinek megvalósításáért és továbbra is *Sennyey István* bárót óhajítja képviselőjéül. *Sennyey István* báró küldöttségileg meghívattán, az értekezleten kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja és eddig vallott elveihez következetesen fog küzdeni továbbra is azokért a jogokért, melyeket hazájára nézve üdvöseknek tart. — A *meggyasszói kerületből* írják nekünk: Ugy a nemzeti párt politikai elveit valló, legutóbb volt képviselő, *Fotocsky Dezső*, mint a szabadelvű alapon fellépett *Nagy Sándor dr.* részéről erősen megindultak a kapacitások. A kormánypárti érzelmi választópolgárok f. hó 6-án *Monok* községben nagy konferenciát tartottak. — A *homonnai kerületben* *Andrássy Sándor* gróf, mint az országos ügyektől végleg visszavonult *Szirmay Pál* szabadelvű párti, eddig volt képviselő utóda és politikai elveinek örököse, ellenjelölt nélkül áll. Jelöltséget a kerületnek minden egyes községe, melyeket sorban meglátogatott, lelkes örömmel fogadta. — *Mádról* tudatják velünk, hogy a kerületnek volt képviselője, a nemzeti, páthoz tartozó *Bernáth Béla*, ma tartja meg beszámolóját Tokajban. Az a hír, mintha *Andrássy Gyula* gróf a mádi választókerületet készülné elhódítani a szabadelvű párt javára, nem felel meg a valóságnak. Igaz, hogy, az elégedetlenség gondoltak pártütésre, de *Andrássy Gyula* gróf kijelentette, hogy a kerületre ez idő szerint nem reflektál. — A *t.-terebesi kerületből* értesítik lapunkat, hogy *Andrássy Tiva dar* g.f. beszámolóját f. hó 18-án fogja megtartani a választó közönség körében, mely ötet szívvel-lélekkel fogja kiküldetni az országgyűlés következő ciklusára is a szabadelvű párt jelöltjévé.

Hírek a nagyvilágból.

Oroszországból jelentik, hogy a karcovi kerületben ragadós betegségek törtek ki. Különösen az éhtifuszban szenvedők száma nagy, kiknek számára már külön kórházakat is kellett építeni. *Rudini* olasz miniszterelnök s külügyminiszternek királyunk öfelsége a Szent-István-rend nagykeresztjét adományozta. — *Rudini*, tudvalevőleg, a hármass szövetség megújításában, ugyszintén a kereskedelmi szerződéslek létrejöttének nagyjelentőségű tényeiben kiváló érdemeket szerzett. *Laveley Emil*, a híres nemzedgazda és állam bölcsész, Belga-országban elhunyt. *Laveley* a demokráciának volt nagy szószólója s az egyenlőség tanának tovább fejlesztőjéhez tartozott. *Tewfik Mehemed* pasa, Egyiptom uralkodója, f. hó 7-én influenzában meghalt. A kedve 1852-ben született, sohasem volt háremje s egyébként is európai életmódot élt. Utóda lesz fia: *Abbas* herceg.

Hírek az országból.

A királyi meghívó levél az ország főrendeit és képviselőit a f. évi febr. hó 18-án megnyitandó országgyűlésre Budapestre egybehívta. *Károly*, román király, öfelsége a magyar király meglátogatása céljából f. hó 4-én Budapesten járt. A két uralkodó a várpalotában együtt töltötte idejének legnagyobb részét. Hat órákor a román király tiszteletére udvari ebéd volt. Nyolc órákor este a román király elutazott Olaszországba. Az aradi Kölcsey-egyesület arra vállalkozott, hogy tőle kitelhető minden erkölcsi erejét, anyagi áldozatokkal támogatva ha kell, felhasználja, hogy

Aradon a Szabadságharc emlékek múzeumát létrehozza. Erre a célra fölhívást intéz a nemzet lelkes fiaihoz és leányaihoz, felkérve őket, hogy a szabadságharcunk korára és szereplőire vonatkozó tárgyakat és emlékeket ajándék- vagy letétképpen a múzeumnak átengedni kegyeskedjenek. A letétbe helyezett tárgyakról az örökösök jogait megvédő térítvényt adnak. Az ajándékozók nevét pedig *Aranykönyvbe* igitatják és a tárgyakon is megörökítik, annak nevével együtt, kire az illető tárgy vonatkozik. — A tárgyakat a Kölcsey-egyesület elnökségéhez kéri küldeni.

Különlélek.

(Legfelsőbb adomány.) Öfelsége a király, kabinet-irodája útján, *Romanecz János* ulics-krivai g. k. lelcésznek 30 ftnyi, — *Rohán Gábor*, zboji g. k. tanítónak pedig 15 ftnyi kegyes adományt küldött.

(Tea-est.) Alább közöljük a korcsolyatéri pavillon építési költségeinek fedezésére f. hó 16-án rendezendő tea-estre szóló és már széjjel küldött meghívót: A s. a. ujhelyi korcsolyázó egyesület építés alatt álló csarnokának költségeire Sátoralja-Ujhelyben folyó hó 16-án a vármegyeház termeiben tea-estét rendez. Kezdeté: 8 órákor. Belépő jegy: személyenként 2 ft, — étkezéssel 5 ft. Családjegy 5 ft. Karzat jegy 1 ft. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. — Az estet rendező bizottság: Csuka Ödön korcsolya egy. elnök. Dökus Gyula rend. bizottsági elnök. Atányi József dr., Barthos Pista, Bariss Arpad, Besseney Béla dr., Évva Ödön, Finke Pál, Fülöp József, Hatvány László, Hornyay Béla dr., Kolos Jenő, Mátray Ödön dr., Nemes Sándor, Pálmay József, Schmiadt Lajos, Staudt József, Tóth István, Várady Sándor dr., Viczmány Tamás. — Felkérőtünk ez alkalomból annak a közlésére, hogy akik meghívót elnézésből nem kaptak, sziveskedjenek eziránt való igényekkel a rendezőség bármelyik tagjához fordulni. A mulatság sikerére vonatkozólag már ezuttal is annyit ki merünk írni, hogy látva társaságunk körében úgy itt, mint a vidéken is a legélénkebben nyilvánuló érdeklődést és készülődést: a siker mindenféle tekintetben teljes lesz.

(Az időjárás) ismét elhibázta a maga sorját. Ahelyett, hogy a január dőlőútján bekanyarodott volna a havas, fagyos csikorgó zónába, visszabotorkált az októberbe vezető ködös, esős, lucskos útakra. Ha így halad s hamarjában vissza nem fordul, az idén el nem jut a télhez. Pedig most olyan kívánatos a jó tél, mint a tőle függő jó egészség.

(Műkedvelői előadás.) Minden társadalmi mozgalmat, mely a közjóért bármilyen módon irányul, örömmel üdvözlünk s ha tehetjük céljában elősegítjük. Az az alkalom iratta mivelünk e sorokat, hogy az alig másfél éve alakult *iparos ifjak önképző és betegsegítő egyesülete*, felfogván nemes hivatását, kellően betölti helyét és körében gondoskodik oly tényezőkről, melyek, az összetartás érzetének növelése mellett, az egyesület vagyoni gyarapodását is elősegítik. Ilyen tényezőknek tartjuk a szolid táncmulatságok, műkedvelői előadások rendezését is, melyek tagadhatatlanul faktorai az iparos osztályban még szükséges önművelésnek. Közélebb, f. hó 3-án, a *Cigány* színművet adták elő a városi színházban, nagy közönség előtt és mondhatni, hogy a szereplők derekasan megállták helyüket, amiért persze kiérdemelt tapsokban kaptak jutalmukat. Tiszta jóvedelme az előadásnak 100 fr. volt, melyből 25 forintot a városi kisedő-járára ajánlottak föl.

(Olvasóköri bál) Ugy értesülünk, hogy az ujhelyi polgári olvasókör szokott és kedves bálját ezen a farsangon is meg fogja tartani. A nap meghatározása és a rendezés dolgában legközelebb fog a kör választmányi ülést tartani.

(Halálózs.) *Göncsy Bertalan*, ügyvéd, folyó hó 8-án 71 éves korában meghalt. Tegnap temették el. Mint ügyvéd az előző évtizedekben keresett volt, de húsz év előtt mindkét szemévilágát elvesztvén, azóta élőhalottként töltötte napjait.

(Előljárási választás.) A s. a. ujhelyi „status-quo“ izr. hitközség képviselőtestülete e napokban következő eredményrel ejtette meg az előljárási választását: hitközségi elnökké *Zimmer Henrik*, községi tanácsosokká *Kelner József*, *Schvarcs Bernát* és *Nagy Ármin dr.*, — iskolaszéki elnökké *Friedlheber Albert*, ellenőrré *Burger Sámuel*, pénztárossá *Schön Sándor* és a gazdasági bizottság elnökévé *Reichard Salamon dr.* választottak meg. Az ujonnan választott előljárási, melynek megbuzgóságától minden jót várhatni, már megkezdte működését. Dicséretet érdemel az új előljárási bizottság *Reichard Salamon dr.* indítványára hozott azon határozata, hogy ezentul a hitközségi isk. tanítók is, ugy mint a többi hitközségi tisztviselők, *előlegesen* kapják havi fizetésüket.

(Áthelyezés.) *Előd Gyula*, pénzügyi fogalmazó, Ujhelyből, saját kérelmére, a székesfehérvári pénzügyigazgatóságához helyeztetett át.

(Uj orvos.) Gálszécsen e napokban telepedett le *Kende Miksa dr.*, az ujjabb orvosi nemzedéknek egyik kiváló készütségu tagja. Legutóbb a bécsi általános közokórházban ügyesítette magát a sebészeti eljárás terén, megelőzőleg pedig Budapesten a »Stefánia-gyermekórház«-ban praktizált, mint a nagyhiru specialista, *Bókay dr.* oldala mellett alkalmazott asszisztens. Bécsben való tartózkodása idejét felhasználta a gégetükrészet és fogászat legújabb vívmányainak elsajátítására s így sokoldalú gyakorlati ismeretekkel izmosodva ajánlja föl most szolgálatait a szenvedő emberiség javának előmozdítására. Gálszécs és vidéke csak örömmel fogadhatja, hogy kiváló szakembereinek száma a letelepedő ifju orvosban egy-egy ismét szaporodott.

(A gálszécsi közokórház) ügye szépen halad előre a megvalósulás célpontja felé. Legújabbban a nemes szívűségért is általános tisztelt *Andrássy Tivadar gr.* adományozott 2000 forintot a létesítendő közokórháznak egy ágyalapítványra. Ezzel a nagylelkü adománnyal az alapítandó ágyak száma hatra szaporodott. — *Jámbor István*, a szerencse fia, ki tudvalevőleg 80,000 ftoft nyereseménnyel szegény emberből egyszerre dusszaggá lett, jótékony adományai sorában nem feledkezett el a gálszécsieknek erről a nagy gonddal becézett ügyéről sem és 100 fttal az alapító tagok sorába lépett. E közokórház létesítésére az aláírók a mult évi dec. hó 31-ig 20.810 ft 88 krt fizettek be. A járási községek egytől-egyig lekötelezték magukat a humanitárius alkotás anyagi támogatására. Legközelebb, a közokórház eszméjének megvalósítása céljából az érdekeltség, *Andrássy Géza* gf. elnöklete alatt, újabb értekezletet fog tartani. Ugyanakkor megpendíteni szándékoznak egy más közérdekű kérdést is, t. i. a terebes-gálszécsi vicinális vasút eszméjét, melynek létesítése régi óhajátását képezi a vidék közönségének.

(Hangverseny.) Jölesik az utóbbi időkben tapasztalunk, hogy a szép és kies Bodrogekü kisdud székvarosának, Király-Helmecznek úri közönsége, társulva a vidék nagy intelligenciájával, gyakrabban ad életjelt magáról. Egyszer tűzoltó-egyesületet alakítanak, másszor templomra, harangra, órára s több más jótékony célra gyűjtenek és táncolnak. Közélebb, s mint értesülünk e hó 23-án, hangversenyt rendeznek (talán a legelső K. Helmecz városában), melyen a Bodrogekü hivatott és dilettáns művészeinek előadásából alkotott változatos műsor fogja a remélhetőleg nagyszámu közönséget gyönyörködtetni. Mondanunk sem kell, hogy a koncertet tánc követi.

(Táncmulatság.) *Megyasszól* írják, hogy az ottani ref. egyház ifju tanítója, a népiskola tantervezőjének javára, mult hó 27-én sikerült táncmulatságot rendezte t. — Az iskola díszesen épített termeiben a község és a közel, sőt távol környék értelmisége, szép hölgyei, s a s. pataki főiskolának néhány jövéru akad. polgára gyűlt össze és mulatott kitünően. — Tiszta jövedelem 22 ft 35 kr. *Felülfizettek:* Eröss János dr. (Szerencs) 2 ft, Kardos Mór dr. (Megyasszó) 2 ft, Korocz András id. (Megyasszó) 1 ftot, Illés Dániel (Megyasszó) 1 ftot, Midón a kegyes adományokat hirtapilag nyugtázzuk, fogadják a t. felülfizetők az egyházi előjáróság hálás köszönetét.

(Meghívók.) *A gálszécsi r. k. tononyóra helyreállítására* f. évi január hó 17-én az állami iskola helyiségében közvacsorával egybekötött táncestét rendeznek. Bemeneti díj személyenként 1 ft. Családjegy 5 személy után 2 ft. Kezdeté 8 óra-
kor. — *A tokaji ev. ref. egyház* presbitériuma tanítói nyugdíjalapja javára f. évi január hó 16-án az *Aranyas* vendéglő nagytermében zártkörű táncestét rendez. Belépő díj: személyjegy 1 ft, családjegy 2 ft. Kezdeté 8 óra-
kor.

(Jegyváltás.) *Demjén Kálmán*, tokaji ev. ref. népisk. tanító, jegyet váltott özv. Pál Sándorné, szül. *Szepey Juliánna* urnóvel Tokajban.

(Uj szerkesztő.) Ung-vármegye hivatalos lapjának, az *Ung*-nak, szerkesztését folyó hó 1-étől *Tabódy Jenő*, Ung-vármegye jeles tollú főjegyzője vette át.

(Zsivány asszony.) *Dankó Jánosné*, mátyásházi parasztasszony, enyves kezéről régóta ismeretes a rendőrség előtt s lopás miatt már többször volt büntetve. Ámde ez mit sem javított rajta, mert ismét hozzáfogott régi mesterségéhez. E napokban *F.* és *R.* rófoskereskedők üzletéből alkalmas pillanatban hat darab kendőt csúsztatott ködmöne alá, hanem rajta vesztett, tetten érték s a rendőrségnek átadták, honnan a bírósághoz került.

(Egy zongora) eladó, *Geöcze Andornál* S.-A.-Ujhelyben.

(Egy nős kertész), ki a virág- és konyhakertészetben, gyümölcsészet, szőlészet és méhészetben teljes jártassággal bír, állást keres — Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

Egyesületi élet.

Felhívás.

Hat éve, hogy a s.-a.-ujhelyi árvasegélyző- és jótékonyegyesület megalakult. Egyesületünk ezen hat év alatt egyesek lelkes áldozatkésztsége s az egyesületi tagok támogatása mellett a kezdet első nehézségeit leküzdve eljutott odáig, hogy az arvház céljának megfelelően felépített, s f. évi nov. hó 8-ik napján megtartott egyesületi közgyűlés 1. sz. alatt hozott határozatához képest megnyitásra vár. Az alapszabályok értelmében az egyesületi tagok beiratkozása hat évre volt kötelező; mostan tehát ezen humanisztikus intézmény ajtaja nyitva lenne már, hogy azon egyelőre legalább néhány elhagyatott árva bebocsátást nyerve, az őket üldöző inség s ennek szülotteje, a bün kizárásék, s ama szerencsétlenek az ember-család hasznos tagjai közé felvétessenek; ugyde, hogy a kezdet elején ne kényszerítettünk megállani, s ne kellessék emenedéket, mielőtt az áldásos működést megkezdte volna, bezárni az alapszabályok értelmében ujalogos felhívás vállott szükségessé, miszerint az egyesületi tagok nyilatkozni sziveskedjenek a tekintetben, vajlon bent maradnak-e továbbra is az egyesületben és pedig nyilatkozzanak annál is inkább, mert hallgatagságuk bentmaradásnak, s ujjabb hat évre kötelező erejének fog vétetni. Szükség van erre nem csak, hogy a formásoknak elég tétessék, de hogy a tagdíjakkal a csekély jövedelmet nyújtó alaptöke kamataihoz leendő csatolása mellett a felveendő árvák ellátása, neveltetése s azok gondozásával járó kiadások kellő fedezetet nyerjenek.

Azon ós. inte bizalommal és benső meggyőződéssel fordulunk tehát, úgy az eddigi rendes, valamint a pártoló tagokhoz, s nemkülönben a szenvedés enyhítésére mindenkor fogékonyssággal bíró nagyközönséghez, hogy eddigelé tanusított nemes gondolkodásuk nem változott, s támogatásukat ez ügytől sem fogják megvonni, de sőt a megkezdett hazafias munkából tömegesebb hozzájárulásukkal fogják részüket kivenni.

A sors hatalma közös mindnyájunk felett, koldusok voltak már királyok unokái. Azok a hajléktalan, gyámolnélküli, sokszor névtelen árvák, közös édes anyánk, a haza gyermekei. Mentsük meg őket a feléjük tatóngó örvénytől, ragadjuk ki őket az embert legszebb érzelmeiből kivetkőztető sülyedésből tegyük lehetővé, hogy a közállomány hasznavehető munkás tagjai, s a hazának édes gyermekei lehessenek.

Sorakozzatok adományaitokkal, embertársak! Hallgassatok sziveitekre, a sziv ilyenkor jó tanácsadó.

S.-A.-Ujhelyben, 1891. évi dec. hó 10-én.

Matolai Etele,
egyesületi elnök.

Számadás és köszönetnyilvánítás.

A s.-a.-ujhelyi iparos ifjuság önképző és betegsegítő egyesülete f. hó 3-án megtartott mulatsága alkalmával volt a:

Bevétel 287 ft 10 kr.
Kiadás 187 ft 07 kr.

Tiszta jöved. 100 ft 03 kr. amelyből

25% a városi kisdudóvó javára felajánlatván, megmaradt az egyesület pénztára részére 75 ft 03 kr. Felülfizetni kegyeskedtek: *Rozenberg B. dr.* 5 ft, *Berczik Nándor* 2 ft, *Deisch Sámuel* 2 ft, *Nagy Erzsébet* 2 ft, *Szabadi Alajosné* 1 ft, *Leifcs Toni* 1 ft, *Drenyoszy Erzsébet* 1 ft, *N. N.* 1 ft, *Schmidtó Jenő* 1 ft, *Lukáts János* 60 kr., *Zselinszky József* 50 kr., *Nagy Jenő* 20 kr.

Fogadják a nemesszívü adakozók az egyesület nevében hálás köszönetüket, valamint a t. hölgyek is, kik kegyesek voltak a szindarab előadásában közreműködni.

Az egyesület nevében:

Ádám Antal *Berczik Nándor*
egyesületi h. jegyző. elnök.

CSARNOK.

Bolyongok. . .

Bolyongok a sötét éjbe . . .
Semmi fény a messzeségbe'
Még csak egy csillag se ragyog,
Még csak pástortüz se lobog.

Sötét minden, — de sötétebb
Százszor felettem a végzet,
Mindegy nekem, éj, vagy nappal,
Fájó lelkem egyre sarkall . . .

Messze visz a képzeletem,
Tul a völgyön, át a hegyen;
Patak partra, a hol egykor
Nékem nyílt a rózsabokor . . .

Kis lak áll a patak parton . . .
Ott van minden gondolatom . . .
— Közel hozzá egy sirhalom,
Körülte csend, nyugodalom.

Körülte csend, — kopár minden . . .
Csak, ronggyá tépett reményem
Foszlányi közt lelkem zokog:
Anyám! — ah mily árva vagyok!

Kozma Alajos.

HIVATALOS RÉSZ.

16/892 sz. T. Zemplén-vármegye-főispánjától.

Elnöki körlevél.

Folyó év január hó 14-ik napján d. e. 10 órakor tartandó rendkívüli törvényhatósági közgyűlésre a tek. vármegyei bizottsági tagokat tisztelettel meghívom.

Ezen rendkívüli közgyűlés tárgyai:

1. Ó csász. és apostoli királyi felségének az 1892-1897. évi országgyűlés egybehívására vonatkozó, Budapesten folyó évi január 5-én kelt legkegyelmesebb leirata és annak alapján az országos képviselő választások megtartása céljából szükséges előintézkedések megtétele.

2. A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszternek a szőlővessző forgalmát korlátozó zárlat megszüntetésére vonatkozó 60742/91. sz. alatt kelt intézményében foglalt kérdések tárgyalása.

S.-a. Ujhely 1892. évi január hó 6-án.

Molnár István s. k.
főispán.

GAZDASÁGI ÉRTESETŐ.

Rovatvezető: *KOSSUTH JÁNOS dr.*

Meghívó.

I.

A zemplén vármegyei gazdasági egyesület f. évi január hó 24-én*) délutáni 2 órakor a vármegyehaza kistermében közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgyai: 1. az alapszabályok módosítása, 2. a költségvetés megállapítása és a mult évi számadások felülvizsgálata, 3. a lekötés folyton megüresedett választmányi és állattenyésztési bizottsági tagság választás útján betöltése, 4. esetleges indítványok.

S.-A.-Ujhely, 1892. január hó 7-én

az elnök megbízásából:

Kossuth János dr.
e. ügyész.

II.

A zemplén vármegyei gazdasági egyesület választmánya folyó hó 25-én d. e. fél 9 órakor a vármegyeház kistermében sürgős folyó ügyek elintézését tárgyzó ülést tart, amelyre a tisztelt választmányi tag urak meghívotnak.

S.-A.-Ujhely, 1892. január hó 7-én.

Az elnök megbízásából:

Kossuth János dr.

A m. kir. földmivelésügyi Ministeriumnak az összes vármegyei gazdasági egyesületekhez küldött kimutatása a budapesti főügyészség hatósága alá tartozó ügyészségi fogházak kosárfonó iparüzlete számára az 1892-ik év folyamára szükséges fűzvesző mennyiségre nézve:

Kimutatás

a budapesti kir. főügyészség hatósága területén levő kir. ügyészségi fogházak kosárfonó iparüzleteinek 1892-ik évi magánosoktól beszerzendő fűzvesző szükségletéről.

Sor szám	A kir. ügyészség megnevezése	A szükségelt héjazott vessző mennyisége	A szükségelt zöld vessző mennyisége
		1000 szálát tartalmazó csomó	
1	Eger	400	400
2	Győr	5200	
3	Szolnok (Jászberény)	1500	1000
4	Kecskemét	3500	9000
5	Komárom	300	
6	Pécs	1200	
7	Veszprém	3000	
8	Veszprém (Papa)	1000	
9	Zalaegerszeg	300	
Összesen:		16400	10400

Budapest, 1891. december hó 24.

Kozma Sándor s. k.
kir. főügyész.

*) Lapunk mult számában tévesen vott jelezve a közgyűlés napjaul jan. 31-ike. Szerk.

Influenza ellen a legbiztosabb óvszer a jó **czipő.**

ÜZLET-MEGNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **S.-a.-Ujhelyben**

fő-utca 498. számú házban

dusan felszerelt uri- női- és gyermek czipőáru üzletet

Férfi czipő
2.50-tól
feljebb

REICHARD MARKUS FIA
czég alatt nyitottam.

Női czipő
2.50-tól
feljebb

Sok évi működésem azon reményre jogosít, hogy **kitűnő olcsó**, mindenféle **czipők** választékával, valamint fontos és figyelmes kiszolgálás által sikerülend, tisztelt vevőim igényeinek teljesen megfelelhethet. Midőn a t. cz. közönséget üzletem berendezésének megtekintésére meghívom, maradok kiváló tisztelettel

REICHARD JENŐ.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek, csak a lábhossza jelölendő meg.

5316. Tk. sz./1891.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint tkkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Andreánszky Bálintné szül. Stercz Mária végrehajtást szenvedett elleni 130 ft 38 kr. tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében Schön Sándor s.-a.-ujhelyi lakos által beadott utóajánlat következtében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő Szöllőse község határában fekvő a szöllőseki 79. sz. tjkvben Andreánszky Bálintné szül. Stercz Mária tulajdonánál jegyzett, s az 1891. nov. 30-án megtartott árverésen Kovács Mihály által 400 ftért megvett + 380 hrsz. szőlő borházal a Hegyfark dűlőben 528 fiban, — az ugyanottani 81. sz. tjbén ugyancsak Andreánszky Bálintné szül. Stercz Mária nevében álló, s az 1891. évi nov. 30-án megtartott árverésen Kiss Mihályné szül. Bihari Terézia által 65 ftért megvett + 381. hrsz. szőlőre az árverést 150 fiban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenebb megjelölt ingatlan az 1892. évi február hó 23-ik napján délelőtt 10 órakor Szöllősen a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól igen azonban az utóajánlatban megajánlott 440 ft, illetve 72 fton alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 52 ft 80 krt és 15 ft készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tcz. 42-ik §-ában jelzett árfolyam. számított és az 1881. évi nov. 6h1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. tvszék, mint telekkönyvi hatóságnál S.-a.-Ujhelyben 1891. évi december hó 28. napján.

Képes Gyula, kir. tvszéki bíró.

Malomtulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsém a t. c. malomtulajdonosoknak tudomására hozni, hogy több oldalú felhívás folytán gépgyáramban egy

henger-rovátkoló és csiszoló gépet

állítottam fel.

Ezen **legújabb** szerkezetű géppel mindenféle gyártmányú hengerek hengereinek recézését és csiszolását a **legsakszerűbb pontossággal** eszközölöm és t. vevőimnek jó szolgálatot véltem tenni ilyen gép felállításával, a mennyiben a fentebb említett munkákat **köze!ben jutányos árak** mellett eszközölthetnek.

HERCZ ZSIGMOND

gazdasági gépgyára, kazánműhelye, vasöntődéje

MISKOLCZON.

3-3

Eddig még fölülmulhatatlan.

Maager V.-féle

valódi tisztított

DORSMÁJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarna érni.

Egy üveg ára frt, egy üveg fehér 1 frt 50 kr. Kapható a gyári raktárban Bécsben III./3., Heumarkt 3., valamint

az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerertárában.

Sátoralja-Ujhelyben: csak Éllássy E. és Kinosessy P. urak gyógyszerertárában. 8-24

Szobafűtésre

ajánlunk legjobb minőségű centeri és királdi darabos szenet egész kocsirakományban minden állomásra szállítva.

Rendeletek intézendők:

Magyar általános kőszénbánya részv. társulat

Budapest V. Váci-körút 46.

3-3

Árverési hirdetmény.

A folyó 1892. évi január hó 4-ik napján 2/1892. ügyszám alatt felvett jegyzőkönyvben nyert megbízatás folytán ezenel közhírré teszem, hogy a Stein Herman tarczali lakos birtokostól Jóny Ottó leibitzi (Szepes-megye) lakos kereskedő által megvett 200 m. m. tengeri, melyből 101 m. m. és 48 kgramm a m. kir. államvasutak tarczali állomásán, s 98 m. m. 52 kgramm a Stein Herman tarczali magtárában van elhelyezve, az 1875. évi XXXVII. t. c. 347. és 352. §§-ai értelmében folyó hó 12-ik napján d. e. 9 órakor Tarczali község város házában tartandó nyilvános árverésen általam készpénz fizetés mellett el fog árvereltetni.

Tokajban, 1892. január hó 4. én.

Pekáry János,
ktr. közjegyző.

Amerikai szőlő veszők

u. m.

Ripária, portalis és sauvage (sima) keverék, (50,000 drb.), 1000 ára 16 ft.

Herbemont, sima (dircet termő) (20,000 drb.) 1000 ára 20 ft.

Jaquez, sima (dircet termő) (20,000 drb.), 1000 ára 20 ft.

Ripária, portalis és sauvage gyökeres (10,000 drb.), 1000 ára 38 ft.

Zöld sima ojtások, (2000 drb.) 1000 ára 100 ft.

Megrendelhetők:

Sóskuton (Fehér m.)

Meisels Lajos,

gyógyszerész.

1-3

S.-a.-Ujhely. nyomtatott »Zemplén« gyorsajtóján.

Tk. 2779/1891. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak Orosz Györgyné végrehajtást szenvedett elleni 12 ft 90 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbíró) területén lévő, a B.-Keresztur községben fekvő, a b.-kereszturi 55. sz. tjkvben A. +. 124. és 125. hrszám alatt foglalt belsőség, kert és 62. ö. i (sz. házból Orosz Györgyné, szül. Molnár Ribeka végrehajtást szenvedett 1/3-ad részben illető jutaléka az árverést 412 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1892. évi február hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor B.-Keresztur község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-kát vagyis 14 ft 20 krt készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik törvényzikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi nov. 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál Tokajban, 1891. évi november hó 23-ik napján.

Láczay kir. járás-bíró.